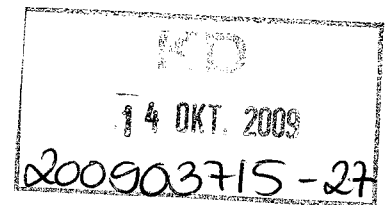

DET KONGELIGE
KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENT

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref
200803829-/TJB

Vår ref
2009/3361 KU/KU2 FIM:amb

Dato
13.10.2009

Høring av forslag til Nasjonalt digitalt universitetsmuseum

Vi viser til brev fra Kunnskapsdepartementet av 1. juli der Kultur- og kirke departementet blir bedt om å avgi høringsuttalelse om utvalgsrapporten om Nasjonalt digitalt universitetsmuseum (NDU).

1 Generelle kommentarer

Med henvisning til St.meld. nr. 24 (2008-2009) *Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv* slutter Kultur- og kirke departementet seg til ambisjonen om å etablere et nasjonalt, digitalt universitetsmuseum (NDU) i tråd med utvalgets anbefaling. Nevnte stortingsmelding handler alt overveiende om samlingene på kulturfeltet, men har et sideblikk til universitetsmuseene og arbeidet med NDU. Etablering av NDU vil være et viktig skritt i retning av en sammenhengende tilgjengeliggjøring av samlingene i landets arkiv, bibliotek og museer ved hjelp av digital IKT. Det fordrer både intra-sektorielt, tverrfaglig og interdepartementalt samarbeid. Etableringen av NDU vil i så måte gi verdifull erfaringsbakgrunn for en videre prosess.

Vi viser også til St.meld. nr. 49 (2008-2009) *Framtidas museum. Forvaltning, forskning, formidling, fornying*, der det (s. 92) påpekes at arbeidet som nå er gjennomført for de kulturhistoriske museene (Digitalt museum) bør kunne være interessant også for utviklingen av teknologiløsning for NDU.

Statens senter for arkiv, bibliotek og museum, (ABM-utvikling) har også avgitt høringsuttalelse om forslag til NDU. Vi viser til denne.

Postadresse
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersg. 59

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 866

Kulturavdelingen
Telefaks
22 24 80 38

Saksbehandler
Finn Mølmen
2224 8022

Nasjonalbiblioteket er ikke oppført som høringsinstans. Vi formoder dette skyldes en inkurie. Nasjonalbiblioteket er imidlertid nå informert om denne høringsrunden og vil avgi en uttalelse.

Vi legger til grunn at innretningen av NDU «gjennom åpne grensesnitt basert på internasjonale standarder og utvekslingsformater» (rapporten side 99) blant annet tar hensyn til utviklingen av en felles søke- og formidlingstjeneste for museene på kulturfeltet, slik det er lagt opp til i nevnte stortingsmelding. Dette er også omtalt i *Framtidas museum* hvor det heter (s. 160) at man bør «... søke å utveksle og samordne standarder og datadistribusjon, gjenbruke teknologiløsninger, samordne utviklingsoppgaver og samle aktørene i nasjonale og internasjonale nettverk.»

2 Tilbakemelding på punkter i høringsbrevet

- Utvalgets forslag til mandat for NDU

Mandatet mangler et sideblikk til arbeidet med St.meld. nr. 24 (2008-2009) *Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv*, som var under arbeid da utvalget ble nedsatt og mandatet utformet. For KKD er det viktig at NDU-prosessen eksplisitt åpner for et bredere samarbeid om tilgjengeliggjøring av nasjonens samlinger.

- Utvalgets belysning av rettighetsproblematikk

Kultur- og kirkedepartementet forutsetter at utviklingen av NDU er i tråd med til enhver tid gjeldende lover og regler på området.

Når det gjelder bruk av pliktavlevert materiale vises det i høringsbrevet til at tilgang til materialet kun skal gis som kildemateriale for forskning og dokumentasjon, jf. pliktavleveringsloven § 1. Det er viktig at det pliktavleverte materialet forvaltes i samsvar med lovens forutsetninger om bruk. Nasjonalbiblioteket er mottaksinstitusjon for pliktavlevert materiale og en del materiale videresendes til universitetsbibliotekene i Tromsø, Bergen, Trondheim og Oslo, samt Samisk spesialbibliotek i Karasjok.

Nasjonalbiblioteket kan fremstille eksemplarer av pliktavlevert materiale for forsknings- og sikringsformål, jf. forskrift til åndsverkloven av 21. desember 2001 nr. 1563 § 1-3 tredje ledd. Pliktavlevert åndsverk fra egen samling kan tilgjengeliggjøres på terminaler i institusjonens egne lokaler, jf. forskriften § 1-10 første ledd c). Det vil altså ikke være anledning til pekere eller høsting fra slikt materiale, slik det er beskrevet i høringsbrevet.

Nasjonalbiblioteket har imidlertid digitalisert store mengder allment tilgjengelig materiale som det kan være aktuelt å gi tilgang til via NDUs nettsider. Slik tilgang må klarens med Nasjonalbiblioteket og være i tråd med åndsverkloven.

Vi kan ellers informere om pilotprosjektet Bokhylla.no, som tilgjengeliggjør blant annet opphavsrettslig vernet materiale på nett, ved en avtalelisens inngått mellom Nasjonalbiblioteket og Kopinor, jf. åndsverkloven § 16a. Prosjektet kan gi relevant erfaring ved utviklingen av NDU.

De øvrige punkter Kunnskapsdepartementet ber om tilbakemeldinger på, har vi ingen merknader til.

Med hilsen

Christina Smith-Erichsen e.f.
avdelingsdirektør

Finn Mølmen
seniorrådgiver